

BYZNYS SE SVĚTLEM.
V době adventu svítí
řemeslné svíčky v seiffen-
ských oknech do daleka.
Ve vesnici je vyrábějí ve
stovce rodinných dílniček.

Vesnice žije jen z Vánoc. Po celý rok

Kousek za hranicemi na saské straně Krušných hor leží pozoruhodný úkaz – víska Seiffen o necelé tisícovce domácností, kam ročně zavítá až půl milionu návštěvníků a kde Vánoce panují i v létě.

Jakmile se krajina pohrouží do tmy, začnou se na úbočích pod horou Schwarzenberg míhovat malá světýlka. Jeden po druhém se rozsvěčují svíčky a světelné oblouky ve všech oknech, kam oko dohlédne.

„Und noch eine schöne Adventszeit, užijte si čas adventu!“ Cink! Ding dong! V žádném z mnoha desítek vánočních obchůdků lemujících hlavní ulici a několik přilehlých uliček německého Seiffenu vás nevyprovodí bez roztomilé průpovídky, ať už odcházíte s prázdnou, nebo obtěžkáni pečlivě zabalenými krabicemi.

Ve vesnici, která má sotva dva a půl tisíce obyvatel, se stovka rodinných firmiček užívá výrobou a prodejem jediného druhu zboží – vánočních ozdob a výzdoby. Nabízejí dřevěné svíčky, stromečky, louskáčky, kouřové panáčky a stěžejní symbol místních Vánoc – světelné oblouky a pyramidy.

Seiffen, to je prostě úkaz. Pro někoho ztělesnění kýče a komerce, pro jiného romantiky, jaká se jen málokde najde.

Nekonvenční advent

V Seiffenu se adventem žije po celý rok. Nejvzácnější kousky z místních dílen

byste totiž těsně před Vánoce hledali v obchodech marně. Patří mezi ně například proslulé světelné pyramidy – věže s otáčivými patry, na nichž defilují postavičky z betléma, andělci, horníci v tradičních mundúrech či malí koledníci.

Největší pyramidy, poháněné motorem, váží kolem třiceti kilogramů a dosahují výšky člověka. Stojí i čtyři tisíce eur – téměř sto deset tisíc korun.

▲ **ANDĚL A HAVÍŘ.** Dřevěné výrobky se v Seiffenu dělají od konce 19. století.

„Taková pyramida de facto nahrazuje vánoční stromek. Svítí, její patra se neslyšně otáčejí. Po Vánocích se složí do krabice velikosti lednice, kde bez problému přečká léto. Těsně před svátky ji ale ne-seženete, děláme je dlouho dopředu na objednávku,“ říká Ringo Müller, jehož rodinný podnik v Seiffenu funguje už více než 115 let. Zakázek na obří pyramidy přijme každý rok kolem dvaceti, nejdále jedna z nich doputovala až do Tokia, kde nyní zdobí místní radnici.

Za NDR přísně tajně

K Wolframu Reicheltovi, který v Seiffenu provozuje penzion, se hosté před Vánoce vracejí pravidelně. Užít si světélkovou show zdobených vesnických oken, popít dobrý svařák před radnicí, zajít na adventní koncert do místního kostelíku. A doplnit kolekci vánočních dekorací.

„Často mi to tu vyskládají na stůl, ať jim schválím, že dobře nakoupili,“ směje se starousedlík. „Bývají to nákupy i za tisíce eur. Jezdí sem pro ně hosté z celého Německa i z ciziny,“ říká přívítivý šedesátník, který si ještě dobře pamatuje, jak kousek od jeho domu oddělovaly hranice tehdejší Německou demokratickou republiku od Československa.

Müllerovi bylo v roce 1989 teprve dvacet let, ale dobu před pádem berlínské zdi si vybavuje též: „Všechno, co jsme tehdy vyrobili, jsme museli předat podniku státního obchodu, jako výrobci jsme

neměli žádný kontakt ani s prodejci, ani se zákazníky.“

Měli štěstí, že jim dílnu komunistické neznárodnili, jako to udělali u jiných, ale museli se naučit pracovat s pětiletými plány. „Sdružení soustružníků nám diktovalo, co máme vyrábět, a přidělovalo nám dodávky dřeva. Většinou bylo těžké s nimi vyjít,“ vzpomíná.

Dnes má ve vesnici dvě dílny o rozloze 3000 metrů čtverečních, čtyřicet zaměstnanců a katalog se 450 různými položkami. Každý čtvrtý artikl jde na vývoz – nejčastěji po internetu do Rakouska, Švýcarska, USA, Kanady, Hongkongu a Japonska. Jeho místní obchod má otevřeno každý den v roce, což je na Německo velice neobvyklé. A stále častěji do něho prý zavítají i Češi.

Světlo ze štol

Dřevěné hračky a nábytek pro panenky se v Seiffenu vyrábějí od konce 19. století jako pozůstatek jeho středověké hornické minulosti. Okolí vísky rozložené podél horského potoka na úpatí hory Schwarzenberg bylo bohaté na cín a jiné kovy. Když se zásoby ztenčily a havířská kladiva na konci osmnáctého století dotepala, zůstali bez práce i dřevorubci či tesaři, jejichž trámy zpevňovaly hornické štoly – museli se naučit pracovat se dřevem v mnohem menším měřítku.

Ve dvacátém století se těžiště tamní dřevovýroby přesunulo do vánočních ozdob. Jejich symbolem se staly zejména světelné oblouky, které upomínají na slavnostní okamžik na začátku poslední pracovní směny před Štědrým večerem. Havíři, kteří v této části roku při mnohohodinové šichtě pod zemí nikdy nespátli sluneční světlo, v ten den věšeli svoje lucerničky do trámové vstupní oblouku podzemní štoly jako symbol světla a naděje. Dnes světelné ozdoby krušnohorských mistrů řezbářů zdobí okna po celém Německu.

Prosvětlit dobu adventu přitom není levný špás – a to nejenom kvůli pořizovací ceně řemeslných svícňů, které začínají na padesáti eurech (asi 1350 Kč) a snadno mohou vyšplhat až na několikánásobek. Německý týdeník Die Zeit propočítal, kolik se vlastně na adventních světýlkách „protopí“ energie. V rozmezí pěti týdnů od prvního adventního víkendu až po Tři krále podle něj prosvítí průměrná německá domácnost o 190 kilowathodin více. V souhrnu adventní světýlka spotřebují tolik energie, kolik by stačilo na roční provoz zhruba 140 000 domácností – což je výkon jedné atomové elektrárny střední velikosti.

Radka Smejkalová ■

■ České ozdoby zničila levná konkurence

Česká republika bývala velmocí ve výrobě vánočních ozdob. Ještě v 90. letech fungovalo v zemi zhruba sedm desítek výrobců, nyní bojují poslední zbylí o přežití. Ještě na přelomu tisíciletí činil objem trhu s ozdobami v ČR asi 400 až 500 milionů korun ročně. Nyní je zhruba čtvrtinový. Vinu nese především silná konkurence z Asie. Jedním z posledních tuzemských výrobců jsou Vánoční ozdoby, DUV-družstvo ze Dvora Králové nad Labem, které vzniklo v roce 1931 a stále patří mezi největší výrobce skleněných vánočních ozdob v Evropě.

„Největší boom jsme zažívali na přelomu tisíciletí, kdy u nás pracovalo 870 lidí,“ říká předseda družstva Miroslav Šorma. Nyní v sezoně zaměstnává asi 150 lidí, mimo ni jen desítky. Roční tržby spadly na 40 až 50 milionů korun, drtivá většina (95 procent) produkce míří na export. Letos vyrobili 30 milionů kusů ručně foukaných a malovaných vánočních ozdob. Dalším místem, kde se ručně foukané vánoční ozdoby vyrábějí, je družstvo Slezská tvorba z Opavy. Roční obrát má kolem 12 milionů korun, ve firmě pracuje zhruba třicet lidí. -hep- ■

▼ PLACENÁ INZERCE

Oslavte s námi Silvestr 2015 a vstup do roku 2016!

Se Sandrou Pogodovou a Štefanem Skrúcaným

S Kateřinou Brožovou a Alešem Cibulkou

Soutěž o nový Opel Astra

2016

Ve čtvrtek 31. prosince
ve 20:00 na TV Barrandov

tv
barrandov